
STUDIA

NAD

**AUTORYTARYZMEM
I TOTALITARYZMEM**

Tom 43, nr 2

STUDIA

NAD

AUTORYTARYZMEM I TOTALITARYZMEM

Tom 43, nr 2

DAWNIEJ STUDIA NAD FASZYZMEM I ZBRODNIAМИ HITLEROWSKIMI

pod redakcją
Adama Bosiackiego
Tomasza Schefflera

WROCŁAW 2021
WYDAWNICTWO UNIwersYTETU WROCŁAWSKIEGO

Rada Redakcyjna

Francesco Berti (Włochy), Shinsuke Hosoda (Japonia), Michał Kubát (Czechy),
Marek Maciejewski (przewodniczący, Polska), Henryk Malewski (Litwa),
Christoph-Eric Mecke (Niemcy), Henryk Olszewski (Polska), Daniel Pipes (Izrael),
Ryszard Skarżyński (Polska), Alessandro Vitale (Włochy)

Komitet Redakcyjny

Redaktor naczelny: Tomasz Scheffler (UWr)

Redaktorzy tematyczni: Radosław Antonów (UWr), Adam Bosiacki (UW), Łukasz Machaj (UWr),
Maciej Marszał (UWr), Mirosław Sadowski (UWr), Joanna Sondel-Cedarmas (UJ)

Sekretarze Redakcji

Andrzej Demiańczuk
Paolo Janiszewski
Jakub Juszcak

Redaktor tomu

Tomasz Scheffler

Redaktorzy numeru

Adam Bosiacki
Tomasz Scheffler

Stali recenzenci

Marta Baranowska, Konstantin Bieliakov, Magdalena Budyn-Kulik, Maciej Chmieleński,
Krystyna Chojnicka, Anna Ciłkowska-Kimla, Przemysław Dąbrowski, Lech Dubel,
Marto Ferronato, Olgierd Górecki, Leonard Górnicki, Żaneta Gwardzińska, Alicja Jagielska-Burduk,
Włodzimierz Kaczorowski, Krzysztof Kawalec, Marcin Kazimierzczuk, Piotr Kimla,
Marek Wojciech Kornat, Ewa Kozerska, Beata Kozicka, Jarosław Kostrubiec,
Miłosz Kościelniak-Marszał, Tomasz Kruszewski, Bartłomiej Krzan, Marek Kulik,
Grzegorz Ławnikowicz, Małgorzata Łuszczyńska, Artur Łuszczyński, Mateusz Machaj,
Henryk Malewski, Przemysław Malinowski, Barbara Mielnik, Katarzyna Miksza,
Anna Muszyńska, Arent van Nieukerken, Patrycjusz Pająk, Jacek Przygodzki, Joanna Ryszka,
Arkady Rzegocki, Jacek Srokosz, Rafał Stankiewicz, Witold Stankowski, Piotr Stec,
Ryszard A. Stefański, Rafał Szubert, Andrzej Szymański, Anna Tylusińska-Kowalska,
Dominika Uczkiewicz, Michał Urbańczyk, Adam Wielomski, Karina Wojtowicz,
Andrzej Wrzyszczyk, Maria Zmierzczak, Olha Zolotar

© Copyright by Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego Sp. z o.o.
Wrocław 2021

ISSN 0239-6661 (AUWr)

ISSN 2300-7249 (SnAiT)

Wersją pierwotną Czasopisma jest wersja drukowana

Publikacja przygotowana w Wydawnictwie Uniwersytetu Wrocławskiego Sp. z o.o.
50-137 Wrocław, pl. Uniwersytecki 15
tel. 71 3752885, e-mail: marketing@uwur.com.pl

Spis treści

Artykuły problemowe

Roman Bäcker, Joanna Rak, Challenging the theoretical framework of the totalitarian syndrome	7
Jacek Bartyzel, Catholic and monarchist nationalism in twentieth-century Portugal	19
Anna Citkowska-Kimla, Autobiografia jako narzędzie badań historyka idei. Casus <i>Wspomnień niezależnego</i> Richarda Pipesa	57
Piotr Kimla, Zbigniew Brzeziński a John Mearsheimer — dwie wizje rozwoju stosunków chińsko-amerykańskich	73
Elżbieta Kuźelewska, Prezydent w systemie politycznym Rosji. Rozwiązania prawne i praktyka polityczna	83
Ryszard Skarżyński, Internacjonalizacja. W kręgu nowej terminologii dwudziestowiecznej debaty ideologicznej i naukowej	97
Joanna Sondel-Cedarmas, Giorgio Pisanò — u źródeł neofaszystowskiego rewizjonizmu ..	111
Dariusz Szpoper, Michaił Katkow — u początków myśli politycznej apologety rosyjskiego samodzierżawia	125
Mikołaj Tarkowski, Pomiędzy relacyjnością a ambiwalentnością. Rozwój idei własności i wolności w warunkach politycznych samodzierżawia rosyjskiego w XIX wieku jako lejtmotyw w twórczości naukowej Richarda Pipesa	149
Adam Wielomski, Istota totalitaryzmu. Wokół teorii Zbigniewa Brzezińskiego i Carla Friedricha	171

* * *

Andrzej Bator, Dogmatyka prawa wobec politycznej opresji. Czy historia myśli prawnej może nas czegoś nauczyć?	201
Joanna Helios, Edukacja autorytarna. O przemocy symbolicznej w szkole	217
Przemysław Kaczmarek, Teatralność procesu sądowego: kilka uwag o profesjonalizmie ..	227
Wioletta Jedlecka, Szpital psychiatryczny jako przykład instytucji totalnej	241
Paweł Jabłoński, Utrata legitymizacji prawa według koncepcji Ronalda Dworkina	249
Jacek Kaczor, Oblicza człowieka masowego — od totalitaryzmu do konsumpcjonizmu ..	263
Jakub Łakomy, Koncepcja polityczności Chantal Mouffe a poststrukturalizm w filozofii interpretacji prawniczej	273
Jakub Hudský, Populizm a praworządność: między władzą ludu a „regułami gry”	281

Aleksandra Szadok-Bratuń, Fullerowski paradygmat (nie)dobrego prawa i jego aktualność <i>hic et nunc</i>	295
Paweł Wiązek, Między utopią i antyutopią. Krytycznie o doktrynie Jana Jakuba Rousseau w świecie kontrowersji wokół jego poglądów na istotę woli powszechnej	317

* * *

Aleksander Cieśliński, Europejski Trybunał Praw Człowieka wobec totalitarnej destrukcji porządku własnościowego w Polsce. Część 1	333
Michał Raduła, Podmioty służby zdrowia w PRL	343
Tadeusz Kocowski, Autorytarne decyzje dyskrecyjne w procesie nacjonalizacji w Polsce	351
Krzysztof Horubski, Problem zamówień publicznych w PRL	361
Jan Gola, Działania organów administracji gospodarczej Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej – wybrane zagadnienia	371
Jolanta Behr, Rola prawa działalności kulturalnej w indoktrynowaniu społeczeństwa w okre- sie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej — część I	381
Krzysztof Nowicki, Niezależność sądu oraz niezawisłość sędziowska w sprawach karnych w okresie rządów autorytarnych i totalitarnych w Polsce	391
Janusz Sawicki, Kara śmierci za przestępstwa dewizowe w totalitarnym systemie komuni- stycznej Polski Ludowej	403
Piotr Lisowski, <i>Nihil novi?</i> Czyli o antecedenjach sądowej ochrony autonomii adminis- tracyjnej uczelni publicznej w Polsce	417
Krzysztof Sobieralski, Rozwój instytucji wznowienia postępowania administracyjnego: od totalitaryzmu do demokracji	433

* * *

Justyna Bazylińska-Nagler, Zrównoważony rozwój w tradycji prawnej Chińskiej Republiki Ludowej	447
Witold Małecki, Prawo gospodarcze w trychotomicznym podziale prawa Wramszapu Sam- sonowicza Tadewosjana	467
Alicja Limburska, Rola prawa karnego w systemie totalnej teokracji państwa muzułmań- skiego	477

Contents

Articles

Roman Bäcker, Joanna Rak, Challenging the theoretical framework of the totalitarian syndrome	7
Jacek Bartyzel, Catholic and monarchist nationalism in twentieth-century Portugal	19
Anna Citkowska-Kimla, Autobiography as a research tool for a historian of ideas: The case of Richard Pipes' <i>Memoirs of a Non-belonger</i>	57
Piotr Kimla, Zbigniew Brzeziński and John Mearsheimer: Two visions of the development of Sino-American relations	73
Elżbieta Kuźelewska, The president in the political system of Russia: Legal basis and political practice	83
Ryszard Skarżyński, Internationalization: About the new terminology of the twentieth-century ideological and scientific debate	97
Joanna Sondel-Cedarmas, Giorgio Pisanò: At the roots of neo-fascist revisionism	111
Dariusz Szpoper, Michail Katkow: At the beginning of the political thought of the apologist Russian tsarist autocracy	125
Mikołaj Tarkowski, Between relationality and ambivalence. The development of ownership and freedom in the political conditions of the nineteenth-century Russian tsarist autocracy as a leitmotiv of Richard Pipes' scientific activity	149
Adam Wielomski, The essence of totalitarianism: On Zbigniew Brzeziński and Carl Friedrich's theory	171

* * *

Andrzej Bator, Dogmatics of law in the face of political oppression: Can the history of legal thought teach us anything?	201
Joanna Helios, Authoritarian education: On symbolic violence at school	217
Przemysław Kaczmarek, The theatricality of the court trial: A few remarks on professionalism	227
Wioletta Jedlecka, Psychiatric hospital as an example of a total institution	241
Paweł Jabłoński, The loss of legitimacy of law according to Ronald Dworkin's theory	249
Jacek Kaczor, Faces of a mass man: From totalitarianism to consumerism	263
Jakub Łakomy, Chantal Mouffe's concept of <i>the political</i> and poststructuralism in the philosophy of legal interpretation	273

Jakub Hudský, Populism and the rule of law: Between the power of the people and „the rules of the game”	281
Aleksandra Szadok-Bratuń, Fuller’s paradigm of (not) good law and its <i>hic et nunc</i> relevance	295
Paweł Wiązek, Between utopia and anti-utopia: Critique of Jean-Jacques Rousseau’s doctrine in the light of the controversy surrounding his views on the essence of general will	317

* * *

Aleksander Cieśliński, European Court of Human Rights and the totalitarian destruction of proprietary order in Poland. Part I	333
Michał Raduła, Healthcare providers in Polish People’s Republic	343
Tadeusz Kocowski, Authoritarian discretionary decisions in the process of nationalization in Poland	351
Krzysztof Horubski, The problem of public procurement in the Polish People’s Republic	361
Jan Gola, Activities of the economic administration bodies in the Polish People’s Republic: Selected issues	371
Jolanta Behr, The role of the law on cultural activity in the social indoctrination during the Polish People’s Republic period — part I	381
Krzysztof Nowicki, The independence of the judiciary and judicial autonomy in criminal cases within the period of authoritative and totalitarian regimes in Poland	391
Janusz Sawicki, The death penalty for foreign exchange crimes in the totalitarian system of the communist Polish People’s Republic	403
Piotr Lisowski, <i>Nihil novi?</i> On the antecedents of the judicial protection of the administrative autonomy of a public university in Poland	417
Krzysztof Sobieralski, Development of the institution of resuming administrative proceedings: From totalitarianism to democracy	433

* * *

Justyna Bazylińska-Nagler, Sustainable development in the legal history of the People’s Republic of China	447
Witold Małecki, Economic law in Vramshap Samsonovich Tadevosyan’s trichotomous division of the law	467
Alicja Limburska, The role of criminal law in the system of total theocracy in a Muslim state	477

Informacja dla Autorów

1. Teksty w wersji elektronicznej na nośnikach cyfrowych prosimy nadsyłać pod adresem: Tomasz Scheffler, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii UW, ul. Uniwersytecka 22/26, 50-145 Wrocław, lub pocztą elektroniczną pod adresem: tomasz.scheffler@uw.edu.pl.

2. Teksty do kolejnych wydań należy przysłać najpóźniej do:

- a) 25 października do numeru 1;
- b) 25 lutego do numeru 2;
- c) 25 maja do numeru 3;
- d) 25 sierpnia do numeru 4.

3. O przyjęciu tekstu do wydania w czasopiśmie Autorzy zostaną poinformowani w możliwie najbliższym czasie za pośrednictwem poczty elektronicznej pod wskazanym przez nich adresem.

4. Wszystkie artykuły publikowane w czasopiśmie „Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem” są recenzowane.

5. W przypadku, gdy recenzja jest negatywna lub istotnie krytyczna, zostaje ona przesłana Autorowi, który może się do niej ustosunkować, w szczególności poprzez wprowadzenie odpowiednich poprawek. W przypadku dwóch recenzji negatywnych Redakcja odmawia przyjęcia tekstu do druku.

6. Teksty należy nadsyłać w formacie dokumentów programu Word lub tekstu sformatowanego RTF. Maksymalna objętość tekstu:

- a) artykuł — 60 000 znaków ze spacjami;
- b) recenzja — 25 000 znaków ze spacjami.

7. Szczegółowe informacje dotyczące formatowania tekstów oraz sporządzania przypisów znajdują się na stronie www.wuwr.com.pl w zakładce „Dla Autorów”.

8. Teksty odbiegające od podanych standardów będą odsyłane do Autorów z prośbą o dostosowanie ich do wymogów pisma.

9. Do tekstu należy dołączyć streszczenie (do 500 znaków ze spacjami) i słowa kluczowe w języku angielskim (maksymalnie 7), krótką notkę o Autorze z danymi teleadresowymi, jeżeli składa tekst w redakcji po raz pierwszy, adres e-mail, który będzie publikowany drukiem, oraz bibliografię sporządzoną w stylu Chicago.

10. Wydawnictwo zastrzega sobie prawo do dokonywania poprawek redakcyjnych tekstów.

11. Przesłanie przez Autora tekstu do Redakcji Czasopisma jest równoznaczne z jego oświadczeniem, że przysługują mu autorskie prawa majątkowe do tego tekstu, że tekst jest wolny od wad prawnych oraz że nie był wcześniej publikowany w całości lub części ani nie został złożony w redakcji innego czasopisma, a także z udzieleniem nieodpłatnej zgody na wydanie tekstu w czasopiśmie „Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem” oraz jego nieograniczone co do czasu i terytorium rozpowszechnianie, w tym wprowadzenie do obrotu egzemplarzy czasopisma oraz odpłatne i nieodpłatne udostępnianie jego egzemplarzy w internecie.

12. Autorzy są zobowiązani do wykonania korekty autorskiej w ciągu 7 dni od daty jej otrzymania. Niewykonanie korekty w tym terminie oznacza zgodę autora na wydanie tekstu w postaci przesłanej do korekty.

13. Po opublikowaniu artykułu Autor otrzymuje nieodpłatnie jeden egzemplarz drukowany czasopisma „Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem”. Wszystkie udostępniane przez Wydawnictwo artykuły, w formacie PDF, znajdują się na stronie www.cns.wuwr.pl.

14. Autorzy nie otrzymują honorarium autorskiego za przekazane artykuły.

Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego sp. z o.o.
pl. Uniwersytecki 15
50-137 Wrocław
uniwersytecka@uwur.com.pl

Wroclaw University Press
pl. Uniwersytecki 15
50-137 Wrocław
uniwersytecka@uwur.com.pl



Księgarnia internetowa
Online bookshop
sklep.uwur.com.pl



Strona główna
Website
uwur.com.pl



Facebook
[@wydawnictwouwr](https://www.facebook.com/wydawnictwouwr)